

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, September 17-dikén 1819.

Nagy Britannia.

Summázat az Anglus levelekből:

— A' Walesi Herczegné, kiről azt ir-
tuk vala, hogy talám a' Régéns Princz-
tól való elváltási pernek folytatásáért, vagy
akármelley egyéb okért, Londonba szán-
dékzik, szándékát letette, mellyet ki le-
het abból hozni, hogy éppen mostanság
tiz lóra való készületet (hámat 's egye-
bet) vitetett Londonból Olasz Országba.

Hunt Manchesterben Aug: 26-di-
kán, hosszas kikérdeztetés után, mely-
ből a' Birák semmi vádolási új okot ki-
nem hozhattak, ~~esse talán a' tőről nem lehet~~
lenni, hogy, tsak mint *Conspirálásért*
való bünös, úgy indittassék per ellene,
melyhez képpeszt Zállogpénznek letétele
vagy kezességállítás mellett, ki mehet a'
fogházból. A' mi ezen szót, *Conspi-*
ratio, illeti, e' nem azt teszi az Anglu-
soknál a' mit nállunk az öszszeskü-
vés, hanem tsak több személyeknek bi-
zonyos czélzással való és a' törvényekkel
ellenkező öszszetsatolódását. Tehát meg-
mondották néki a' Birák, hogy 1000 font
Sterling Zállogért szabadon kibotsáttatik.
A' más ket fő Reformálók, kik véle egy-
gyütt fogattattak-el, *Johnson* és *Moor-*
house, 's a' kik éppen ily bünért vádoltat-
nak, ötöt száz font Sterlingekek tartoztak,
mint Zállogot letenni, a' kik ezen sum-
mát azonnal le is tették, 's a' fogházból
kimenyén, az utszán öszszegyülekezett
sokaság által véghetetlen örvendezéssel
fogadtattak, kivált *Johnson*, a' kit

győzedelmi örvendezéssel a' vállokra
vitték-ki a' sokaság között a' barátjai.
Hunt, pedig kiért nem tétethettek azon-
nal le a' 1000 font Sterlingekek, hét tár-
saival egygyütt a' Lancasteri kastély-
ba vitetett fogóságra, a' hova való elvitet-
tetése néki is nevezetes volt, minthogy
véghetetlen sokaság kísérté-el örvendőző
kiáltozással, és még nagyobb pompával,
mint Aug. 9-dikén Manchesterbe bekisér-
tetett volt. Hogy Hunt ne úgy vádoltassék
mint Felségáruló, hanem tsak, mint *Con-*
spirator, erről Londonból ment a' ren-
delés Manchesterbe a' Magistratushoz.
~~Ne a' tőről lehet-e oly sok ember 's~~
oly nagy zugás volt a' törvényes szála-
ban, hogy Hunt maga néhány versben
kérté az ítélőszéket, hogy tsináljon tsen-
dességet, mért ő nem hallhatja az elejé-
be tétetődő kérdéseket. A' tanúkhoz, kik
Hunt ellen előállítottak néhányszor akart
ő maga is holmi kérdéseket intézni, ha-
nem ezeknek meg volt parantsolva, hogy
semmit ne feleljenek néki. A' tanúknak
kikérdeztetése után ily beszédet intézett
Hunt az ítélőszékhez: —

„Ezen tanúk, úgy mond, egymásnak
ellentmondanak. Nemelyek közzülök tsép-
lő rudakkal és katonai rendel, mások min-
den rend és rudak nélkül látták a' Refor-
málókat a' gyülesen megjelenni. Abban,
hogy senkit meg nem bántottak, minden
bizonyásgtételek megegyeznek. Miként
eshetik még is, hogy mi ily heményen
fenyítődünk? Mar 11 napja, hogy fog-
házban ülünk; engem' egész Anglia előtt

árulónak lenni kiáltottak; most már összeesküvéssel vádolnák, pedig az országgyűléseket, kik mint bűnös társaim felém ide szembe állítottak, nagyobbán ma láttam legelőbb, 's azt különösen megemlégettem magam felől, hogy én az oly népgyűléseknek, mint a' milyen a' Birminghami volt, a' hol tudniillik a' választási jussal nem bíró nép magának Parlamenti képviselőt akart választani, magamat sokszor eltenek szegeztem, tudván, hogy a' Régens Princznek ezéért minap kiadatott Nyilatkozatában, ezen választásnak módja a' törvényekkel ellenkezőnek lenni kihirdettetett. Ellenben az oly népgyűléseket, melyekben a' Ministerek, azért, hogy a' nép' kériórasait el nem fogadjak, gyaláztatnak 's a' melyekben oly kérelmek készítettnek a' Princzhez, hogy a' nép és thronus között való nagy távolságnak kisebbítését eszközölje, nem tartom a' törvényekkel ellenkezőknek lenni, 's ezekből még eddig bünt soha se is tsináltak. Azen eszméről eredményokról való gondolataimat, melyek a' mi utóbbi gyűlésünknek elszellesztéséből következtek, itt most ki nem nyilatkoztatom, de kéntelen vagyok meghívni Uraságtokat, hogy gondolják meg, hogy az Ország pezsgés (felzendülés) állapotjában van. 'S Uraságtok még a' meghasonlás' almáját is a' nép közzé akarjátok-e vetni? — Ezen szavak után az egygyik Senátor felszólalván megdorgálta Huntot, azt mondván néki, hogy, illetlenséget tselekszik, a' midőn a' maga ítélő Birájit fenyegeti vagy meg akarja ijeszteni; holott külömben se' éri-el szélját, mert ezek csmerik kötelességeiket 's teljesítik azokat, ha mindjárt az Országban tiz annyi zendülés volna is mint most van. — Pearson nevű Prokurátor is jelen volt mint a' Hunt' mentője, a' lut ő néhány ízben figyelmetessé tett, hogy némelly dolgokat, melyek a' ki-

kérdeztetésközben előfordultak, jegyezzen-fel.

A' Ministeri Kurirnak, kik ezen Reformáló gyűlések ellen nagyon ravesseuni szokott, néhány levelei Manchesterben a' nagy piaztion mindeneknek szemeláttára megégettetvén, azoknak hánva, mint a' gonosztévők és önn' gyilkosok holt testeikkel történni szokott, az Országút mellé ásatott-be. — Ezen jeles Ujságot a' Kurir maga hirdette-ki magáról.

A' Manchesterből érkezett újabb tudósítások szerént Hunt'rt letették az 1000 font Sterlingekből álló zálogpénzt, melly után ő a' fogságból kibocsátatván, diadalmaskodva vissza-tert Manchesterbe, 's oda való bemenetelét Aug. 30-án nagy pompával tartotta volna, ha az esső éppen déltáiban, mikor őtet a' sokaság várta, meg nem engedte, 's a' sokaságot széllyel nem kergette volna: A' szekere elöl lovai kifogattatván, fogatáhb z vagy 5 száz izmos emberek vonták, a' melyben Huntal egygyütt Knight nevű barátja ült. Előtte Chapman lovaglott. A' második szekérben Wolseley és Johnson ültek. A' harmadikban Hunt'nak egy inasa ült egyedül. Manchesterben nem állapodtak meg a' Reformáló Urak, hanem tsak pompásan által hajtatván rajta, Johnsonnak Smedley nevű árendájóságán szállottak meg, a' hova 2 vagy 5 ezer emberek kísérték-el őket.

Hunt egy írást tétetett az újságokban közönségessé, melyben keservesen panaszkodik a' Manchesteri Magistrátusnak keménysége ellen, azt mondván, hogy az ítéletnek kimondódása után az ő Lancasterbe lett vitetelése előtt még tsak egy fertály órányi várakozásra való időt se' engedett néki, hogy a' zálogpénzt akkor mindjárt megszerezhetné volna. Ezt pedig tsak azért tselekedte ezen

Magistrátus, hogy ötöt (Huntot), ha mindjárt csak néhány órányi időre is, egygyik fogházból a másba hurczoltatlassa.

Hunt útját minden órán Londonba venni, s a Westmünsterben Sept. 3-dikán tartandó nagy népgyűlésen jelen lenni szándékoszt. — Az ő magaviseletét a Manchesteri Magistratus előtt véghez ment kikérdzetés alatt úgy írják le, mint nagy ditséretreméltót. Semmi félelmeskedést nem nyilatkoztatott. Öltözete tisztességes volt, mellyért nagyon kitetszett a több rongyos Reformálók között. A tanuknak azért tiltotta meg az ítelőszek, hogy a Hunt kérdéseire ne feleljenek, hogy oly ügyesen forgatta őket, hogy különbben zűrtvarba keverődhettek volna. Még neveiket is kérdezte a tanuknak, mondván, hogy azért tselélszi, hogy ha hazudnak, és ő még is ártatlanak találtaik, későbbre megnereilhesse őket.

A Manchesteriak nagyon kapnak az alkalmatosság szerént való irásotlakon. Most a Peterlooi Mészárszlás nevű irás van sajtó alatt. Ezt oly nagyon várták, hogy a nyomtató minden óránként egy egy Bülletint kéntelenített kiadni, arról, hogy már mennyire haladott a munka. Ez a Peterloó nevezet a Watterloójétöt veszi magát hasonlatosság szerént. Említettük, hogy a Manchesteri Polgáerkatonaság ezt a Manchesteri viadalt a maga Watterloójának nevezte. Innét azok, kik ezen katonaságnak nem barátjai, sértésnek okaért Peterloót tsináltak, azért, hogy valamint a tudva lévő nagy ütközett Watterloóinak csak azért neveztetett, hogy Watterloónál történt, úgy ez a Manchesteri Mészárszlás Peterloónak neveztetethetik, azért, hogy a Péter temploma mellett történt.

Spanyol Ország.

A Frantzia újságokban ily tudósítás találtaik Madridból Augustus 23-dikáról: — „Ferdinandus Király meghatározott módon megtagadta a Floridáknaü általengedését illető Kötést. A kitseréltetésre határozotatva volt nap tegnap (22-dikben) telt-el; a Spanyol Kabinét ily választ adott a Madridban lévő Amériikai Ministernek, hogy ő Felsege oly környüllások közzé van helyheztetve, hogy kéntelenítettik a Kötésnek némely cikelyeire nézve még további tudósittatásokat várni, a mellyekre nézve valakit nem soká útnak fog indítani Washington felé.

Madridban ismét sok emberfogdosások történtek; kik közzül némelyek számkivetésbe küldettek, miért? nem tudatik. Az előbbeni Hadiminister leánya, ki, mint a Királynénál lévő Fő Udvari asszony úgy szolgált az Udvarnál, pántstotot kapott, hogy az Udvarból távozzék-el.

Nem régen, azt beszéllték a Frantzia levelek, hogy Madridban egy fiatal Prokurátort a Nyomozósék tömlöczébe vitték volna, azért, hogy egy kéro levélre aláírásokat gyűjtögetett, melly a Királyhoz lévén intéztetve, ő Felsege arra emlékeztetett általa, de igen tisztességesen, hogy a Constitutzió eránt tett ígérétét telyesittse. A későbbi Frantzia újságok most úgy igazítják meg elsőbbi beszédjeket, hogy az említett Prokurátor eltűnt ugyan Madridból, de nem vitetett a Nyomozósék tömlöczébe, hanem vagy elrejtette, vagy pedig a Melchior haramia seregéhez vette magát.

A Spanyol Országi ifjú Királyné, a ki most folytatja útját Dresdából Madrid felé, Sept. 7-dikén Heidelbergán útozott által. További útiplánuma Straszburgon

Lyonon, és Bayonnén által volt elintéz-
telve. —

A' Madridi és Dresdai Udvarok kö-
zött eddig volt 's most ismét megújítta-
tott rokonságról ezt jegyzik-meg: VII-
dik *Ferdinandus* Király Szakszoniai Ki-
rályi Házból való Princzaszszonyának un-
okája; a' Nagybánya, a' III-dik Károly' fe-
lesége, a' III-dik Augustus Lengyel Ki-
rály és Szakszoniai Választó Fejedelem'
leánya volt, kinek Unokája a' most Mad-
rid felé útozó ifjú Királyné, a' ki 1803-
ban December 6-dikán született.

Frantzia Ország.

Augustus' 31-dikén egy nevezetes
rágalmazási per fordult elé a' Párisi Es-
küdtök' ítélőszéke előtt. A' per egy *Craw-
furd* nevű Anglus Urat illet, kiről a'
mondattaiván, hogy atya' testvérét az
öreg *Crawfurd* halála óráján néki
szegzett pistolyal kényszerítette volna ar-
ra, hogy ötöt hátramaradandó jószágai-
ban Mejóratusi Urrá nevezze, ő ezért
azok ellen, kik rolla ezt vallják, rágal-
mazási pert indított. A' kiket vádol, ezek:
Crawfurd né a' Felpresnek egy anya-
nénnye, Herczeg Grammont, 's Or-
say és Sourdis nevű Marquisnék.
Ezek, annak megbizonyítására, hogy ők
igazat, és nem rágalmazást beszéltek,
a' nevezett öreg haldokló *Crawfurd*nak
tselédeit vonatták kérdésre, kik azt vall-
ják: hogy a' midőn tavaly Decemberben
az öreg *Crawfurd* beteg volt, az ő
unokaölte, kinek az öreg' házába való
megjelenés meg volt tiltva, felhuzott sár-
kányos pistolyal, mellyel az ajtónállóra,
az ajtónállónéra, 's a' több tselédekre
irányzott, magának a' bemenetelre cró-
szakkal utat nyitott. A' Párisban találta-
tó régi Nemesség közzül talám egy se'
volt hátra, kiket *Crawfurd* ezen első
ülésre, mint bizonyságokat, meg nem hi-
vatott volna. Már valósággal megjelen-

tek vala, mint tanuk, Escars, Damas,
Armand, Polignac, Serent, Havrè, La-
force, Duras, La Chartre, Luxenburg,
Aumont, 's Mouchy Hertzegek 's Hertzeg-
nék, sok Grófok és Grófnék, Marqui-
sok és Marquisnék, 's Galignani nevű
könyváros. Azonban mindenik úgy nyi-
latkoztatta-ki magát, hogy egygyik se'
hallott semmit. *Crawfurd* ekkor oly
fogással kezdett élni, hogy halaszszák-el
az ülést 8 napig, mert néki meg Angou-
leme Kir. Hertzeget, Talleyrand Hertzeg-
get, 's Minister Decazest is meg kell
hivni, mint tanukat. Az ítélőszék azt
mondotta, hogy ily sok fő embereket,
kik már összegyűltek volt, hijába oda
fárasztani nem lehet 's hozzá akart fogni
a' perfolytatásához, 's minthogy *Craw-
furd*nak Prokurátora se volt, azt is
akart néki maga rendelni. *Crawfurd*
ellenben lármázni és protestálni kezdett,
hogy az igazságot meg akarják tölle ta-
gadni — ők akart a' szalából menni, ha-
nem a' nézők' eleibe állottak — ő azon-
ban a' székeket fére taszítván, a' szalából
mär nichts dir nichts ellillantott, 's az
egész bírói sereget mindenestől fogva
oda hagyta, melly után az ítélőszék azt
határozta, hogy Sept. 7-dikén még egy
ülést tartson, hogy, ha az Anglus Urnak
tettzeni fog, akkor a' Prokurátorával egy-
gyütt megjelenhessen 's üolgát eligazít-
hassa, 's ne mondhassa, hogy nem akar-
ják néki az igazságot kiszolgáltatni.

A' Paracleti Klastromnak egy ré-
gi gyontató papja meghalálózván, a' He-
loise könyörgéses könyvét, mellyet
Abälard a' maga tulajdon kezeivel írt-le,
a' Verduni Könyvesháznak, a' He-
loise ércztükrét pedig az ő unoka hu-
gának Godi nevű hajadonnak hagyta.

A' Bavariai Közönséges Ujságban ily
cikkelyt olvasunk: A' Londoni Times
nevű Ujság' Párisi levelezője ekképpen
szolla egygyik utóbbi tudósításában: —

„Nállunk nem tartatnak 70,000 emberekből álló népgyűlések, hogy az Ország-lást reformálják; a' választó jussal nem bíró emberek nem gyűlekeznek éjfélenként össze, hogy katonai gyakorlatokat tartsanak: és én még se vagyok bizonyos azeránt, hogy a' mi dolgainknak bölts folyása, melynek mostani boldogságunkat köszönnyük, sokáig így tarthasson. Frantzia Ország két heves részrehajlásokra van osztva, mellyek a' gorombaságig használják egymásnak gyűlölségét mindentűt a' hol csak módját látják. E' bizonyos nemű előjátéka annak a' Drámának, mellyet ők eljádzani akarnak. Isten tudja, hogy lesz vége mind ezeknek. Egy történet, szerentsétlenségnek örvényébe taszithatja Frantzia Országot. Én érzem, hogy ennek sorsa egy ember életének terjedésétől van felfüggesztetve....“ (Minihogy ezen tudósításról úgy nélt a' tudósabb közönség, hogy ezt a' Státustanátsnak Lagarde nevű Auditora írta volna a' Timeshez, tehát közönségesen kihirdettette *Lagarde*, hogy ő nem írta, 's azt is kinyilatkoztatta, hogy ő nem az a' Lagarde, ki a' régi Direktorium' titoknokja volt).

Egy Párisi újságban az erősítettik, hogy a' Floridák' által engedtetését illető Aklának első következése hadakozás, a' másik pedig a' fog lenni, hogy e' mit az Északi Amerikai egygyesült Státusok eddig csak titkon tselekedtek, tudniillik, hogy a' Déli Amerikai elpártolt Spanyol tartományokat segítsék, ennekutánna nyilvánosságosan fogják tselekedni. Ugyan ezen Újság erősíti azt is, hogy Frantzia Országnak a' Római Udyarral való alkudozása az Egyházi dolgokra nézve egészen és tökéletesen elgazittattak.

Német Ország.

Berlinből Sept. 4-dikéről czekeket írják a' Lavariai közönséges Újságban: —

A' titkos vizsgálódások folyamata, melly az elfogatott emberekkel 's elvett irásokkal tétettetik, egy időtől fogva, mint látszik, fontosabb ábrázatot vett fel. Mint mondják, nagyon mélyen be kezdetek a' dologba bocsátkozni, úgy, hogy egész az eredeti pontra vissza menvén, még az 1807-dik esztendő béli körülállások is figyelemre véteinek. — A' Király egy különös Biztosságot nevezett-ki törvényes és katonai emberekből, melyre azt bizta, hogy tegyen vizsgálódásokat azon 35 személyek ellen, a' kik, mint mi is említettük volt, Jahnra nézve, oly bizonyoságot tettek 's hirdettek volt ki a' külső Újságlevelekben, mellyek által azon hivatal szerént való és a' Berlieni Státusújságban is hivatal szerént kihirdettetett vádolásokat, Jahnra nézve kétségbe hozták. Még van parantsolva ezen Biztosságnak, hogy mihelyest az 53 aláírások között a' Prusssziai tisztviselők közzül valamelyiknek nevére reá találjanak, azt a' Király' szolgálatajából azonnal bocsátás-el. Mondják, hogy ezen aláírásoknak öszszegyűjtettetése mesterkedések által eszközöltetett volna. —

„A' Prusssziai Constitutziónak már a' Király által is megerősítettett előrajzolatai, további kidolgoztatás végett egy titkos Biztosságnak adattak által, melynek tagjai ezek: *Scukmann* és *Humboldt* Ministerek, 's *Ancillon* és *Eichhorn* Titkostonátsosok.

Az a' tudósítás, mellyet maga a' Berlieni Státusújság is kihirdetett vala, hogy tudniillik a' *Naumburgi* Újságot a' Király megtiltotta volna, csak annyiban valósgosult-meg, hogy a' Berlieni Politziai Ministérium ugyan ezen Újságnak megtiltatását kimondotta vala: hanem a' *Mersburgi* Kormányzsek ezen, éppen az *execution* kezdődő pert, ehképpen végrehajtani nem akorván, az Újságnak további járását megengedte.

Ujabb Ujságok.

London. — Sept. 2-dikán való-
sággal véghez ment Westmünsterben az
előre kihirdetett népgyűlés. A' nép 12
órátajban kezdte összaszgyülekezni. A'
tölvgyva odanyomuló sokaság véghetel-
len volt. Az úgynevezett 200 személyek-
ből álló Biztosság, melly mind ezeket a'
Reformálási mozgásokat kormányozza,
nagy pompával léptetett fel a' piatzra.
A' tagok közt *Watson* és *Preston* szem-
léltettek mint nevezetesebbek. Két zász-
lót vittek a' Biztosság előtt, melyeknek
egygyikén ezen szavak: Békesség és
Jó-akarát, a' másikon, Közönsé-
ges Választási Jus, olvastattak. A'
nép azonközben meg nem szünt tölvgy-
va gyűlni a' piatzra 's mint az ár víz úgy
folyni, mind addig, míg végre oda több
teljességgel nem térvén, az oda vivő ut-
szákon egymás hátán akadtak meg.

Végezetre *Burdett*, az Elölülő,
felállván beszédet intézett a' néphez, mely-
ben először ezen 's a' több efféle gyűlé-
seknek czélját adta elő; azután arról tu-
dósította a' közönséget, hogy ezen gyű-
lésnek tartására a' Magistratus nem adott
engedelmet. Itt, úgy mond *Burdett*,
nem valamely magános résznek, hanem
az egész népnek ügyéről, arról a' nagy
és örökké tartó jusról van szó, hogy ő (a'
nép) szabadon összaszgyülekezhessék 's a'
maga ügyes bajos dolgai felett tanátszoh-
hassék. Ezen jus eránt egy értelmében
vagynak Angliában a' Whigsek, Torry-
sok, Reformálók, egy szóval mindenek,
és minden Anglus kész arra, hogy életét
ezen jusrért feláldozza. — Szavait nagy
és közönséges helybehagyással halgatta
a' nép, nevezetesen e' következőket: —
„A' népnek ezen jussa régibb minden
Politikai intézeteknél. Eljött az idő, hogy
meghatározassék, hogy a' mi Országlá-

sunk, *Törvényes Országlás* akar-e len-
ni, vagy pedig önn'-kény szerént való
eröltetű Uraság“ — Beszélt a' *Man-
chesteri* gyűlésről is, megmutatni ipar-
kodván, hogy azon gyűlésnek széllyeiker-
gettelőse 's *Hunt* nak elfogattatása tör-
vénytelen tselkedetek voltak — és hogy
a' Londoni Ministeriális Kurir, melly
ezen tselkedeteket védelmezni, mint a'
törvényeket megsértő Oltársáló irás úgy
tartathatik, 's ellene pert kell azért in-
dítani. — Felolvastatott végezetre tizen-
két jóvállásokat, 's ezeknek meghatároz-
tatásokat kívánta. A' gyűlés mind eze-
ket helybe is hagyta 's meghatározta. —
Az Öreg Májor *Cartwright* hez, *Hob-
house* hez, és *Burdett* hez, mint a'
nép jusainak és szabadságának oltalma-
zójához, köszönettetelek határozottak.

A' Londonban lévő *Persa* Nagykö-
vetnek is tetszett ezen népgyűlést meg-
szemlálni. Hirtőben a' sokaság közt ment-
el, 's abból kikönyökölvén, köszönetet
jobbra balra a' népnek, melyre ez Huz-
za! kiáltozással felelt. —

A' gyűlés 4 órátajban oszlott széllyel
legbissebb rendtelenségnek előfordulása
nélkül.

Liverpoolban Aug. 30-dikán, *Le-
edsben* 31-dikén hasonló népgyűlések tar-
tattak, és mind itt mind ott legbissebb
rendtelenség se fordult elé. Az elsőről
azt a' nevezetést jegyzik meg, hogy a'
város legelőkelőbb polgárjai tartottak be-
szédeket. *William* nevű Oberster ült
elől. A' gyűlés tsak valami 3000 embe-
rekből állott. Ezek kérelmet határozottak
a' Régens Princzhez.

B é t s.

Itt tegnap felakasztottak egy 27 esz-
tendő Szbgyogyitást tanuló ifjat, azért,
hogy egy embert gyilkosan megölvén,
pénzétől megfosztott.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

A Württembergi új Constitúciónak folytatása.

14. §. A' Királyi Személyviselő szint úgy mint a' Király köteles az Ország Constitúciónak megtartatását a' Rendelött felfogadni. 15. §. A' Királyi Személyviselő szint olyan kiterjedésben gyakorolja az Uralkodó hatalmat, a' Constitúció értelme szerént, a' Királyi nevében, mint maga a' Király; mellyért is a' Királyi Személyviselővel szint azon összeköttetésben van a' titkos Tanács, mint az uralkodó Királlyal. De a' Rangsoknak felemelésébe, új Vitézi Rendeknek 's udvari Tisztségeknek állításokba a' Királyi Személyviselő nem ereszkedhetik, valamint a' titkos Tanácsnak egy Tagját is törvényes megismerés nélkül el nem bocsáthatja. Valamelly Constitutio pontnak a' K. Személyviselőt alatt esett változtatása csak annak tartásáig áll fen. Az Országra vissza szállott jószágok a' Személyviselői Kormány ideje alatt senkinek sem adathatnak. 16. §. Ha a' Király a' még törvényes időt nem ért Koronaörökösnek neveléséről rendelést nem tenne, és azt a' titkos Tanácsnak tudtára nem adná, akkor a' leendő Királyt neveli az Anyja, hogy ha az nem élne, anyai ágon való Nagyanyja; de a' Nevelőknek és Tanítóknak kinevezések csak a' Tutorsági-tanátsossal való értekezés mellett eshetik meg, ki is a' K. Személyviselő Előülése alatt a' titkos Tanács tagjai közzül választatik. A' nevelést illető különbféle vélekedésekben a' dolgot a' Tutorságitanátsos dönti el, a' kire száll az Anya vagy Nagyanya halála után a' nevelés gondja is. 17. §. Megszűnik a' K. Személyviselőt, mihelyest a' Király a' törvényes időt eléri, vagy a' Magauralkodásnak akadályai elhárítatnak. 18. §. A' Királyi Ház Tag-

jainak a' Királyal mint Familia Fejével 's magok közt való összeköttetések különös Házi törvényben határozatnak meg. — III. Rész. *A' Status polgárinak közönséges törvényes állapotjáról.* 19. §. Polgárijust ad részszerént a' születés, ha t. i. a' házaságban születetteknek Attyok, vagy azon kívül születetteknek Anyok polgári jussal bírnak; részszerént a' polgárok közzé való felvétetés. A' Status szolgálatjára való felvétetés is maga után vonja a' polgári just, de csak a' szolgálat idejéig. 20. §. A' hódolási esküvést minden született Württembergi polgár mindön a' 16 esztendőt bétöltötte, a' felvétetett pedig felvétetésekor tartozik letenni. 21. §. Minden Württembergi polgár egyenlő jussal bír, kivéren a' Constitutioiban világosan kifejeztetett kifogást, 's ugyan csak egyenlő Constitutioval egyező engedelmséggel tartozik. 22. §. Születése egy polgárt sem rekeszt ki a' hivatalokból. 23. §. A' hazaszálltatása és a' fegyverviselés közönséges kötelesség; az utolsó esetben egyedül a' szövetségi határozásokban és állandó törvényekben meghatározatott kifogásnak van helye. A' fegyverviselési jusról egy különös törvény fog bővebb meghatározást szolgáltatni. 24. §. Minden polgárt bátorságba helyeztet a' Status, személyes szabadsága, lelkiismeret-gondolkozás-birtok-és kívándorlásbeli szabadsága eránt. 25. §. Az örökös jobbágyság végképpen eltöröltetik. 26. §. Rendes Bírója Széke elől elvonni, a' törvényben megállapított esetek és módok ellenére bé fogni és büntetni, 's háromszor 24 órán túl befogattatása felől bizonytalanságban tartani, senkit sem szabad. 27. §. A' Lelkiismeret szabadsága minden vallásbeli külömbség nélkül sérthetetlen. A' három Keresztýn felekezetek tellyes polgári jussokkal bírnak.

Más Keresztyén és nem Keresztyén hit-sorsosok pedig csak azon esetben részeltethetnek a' polgári jussokban, ha őket hitük ágazatai polgári kötelességeknek bétöltésekben nem akadályoztatják. 28. §. A' Könyvnyomtatás és könyvárulás szabadsága, a' már megállapított 's jövődöben is a' visszaélések ellen hozandó törvények megtartása mellett, egész kiterjedésében megmarad. 29. §. Mindennek van jussa hajlandósága szerént hívatalt vagy mesterséget választani, 's magát arra akár ben az Országban, akár azon kívül formálni, 's a' külső Pallérozóintézeteket a' törvényes sinórmérték szerént meglátogatni. 30. §. Senkit sem lehet kényszeríteni, hogy tulajdonáról 's más egyéb jussairól a' Státus tzéljaiért lemondjon, hanem ha a' titkos Tanátsban végződik el annak szükséges volta, 's azokért előre tökéletesen elégtétetik. Hogy ha pedig az elégtételbéli Summa felett a' felek nem tudnának megegyezni, 's a' Tulajdonos a' Kormányzék itéletén meg nem nyugodnék, azon esetben a' rendes törvényutjára kerül a' dolog, azomban a' Kormányzék által határozottatott Summának haladék nélkül ki kell fizettetni. 31. §. Másokat ki rekesztő Kereskedő- vagy mesterségbéli privilegiumok csak a' törvény következésében, avagy a' Rendeknek tsupán egyes esetben tett meghatározásoknál fogva adattathatnak. Az Igazgatás magának fentartja a' hasznos találmányoknak liz esztendeig másokat kirekesztő haszonvétellel való megjutalmaztatásokat. 32. §. Minden polgárnak sza-

bad kiköltözni az Országból a' nélkül, hogy azért új adót tartoznék fizetni, mi helyest az illető Tiztségnél szándékát bejelentette, adósságit kifizette, kötelességeinek eleget tett, 's az eránt a' Státust elegendően megnyugtatta, hogy egy esztendő lefolyása alatt Királya és Hazája ellen nem fog szolgálni, 's ugyan annyi ideig az ő elköltözéséből származható kezesetekre nézve az Ország Törvényeinek áll. 33. §. Az kiköltözés maga után vonja az kiköltözöttre 's magával vitt hozzá tartozókra nézve a' polgári jus elvesztését. A' ki nem vándorlott gyermekeknek vagyoniok az Országban megtartatik. 34. §. A' ki polgári jussainak fentartása nélkül idegen Státus szolgálatba áll, elesik azoktól. 35. §. A' ki más Tartományban választ állandó lakást, az, Württembergi polgári jussaiban csak Királyi engedelemmel és olly feltétel alatt maradhat meg, ha minden tekintetben eleget teszen az őtet illető polgári kötelességeknek.

(A' többi következik.)

Concursus Változtatás.

A' Pesti Királyi Universitas Orvosi Karának részéről hirdottetik, hogy a' Pathologia Gen. és Materia Medica Tanítószéknek megnyerésére a' folyó eszt. Oct. 9-dik napjára a' Pesti Universitas elejébe rendelt Concursus, ugyan e' folyó eszt. November 9-dik napjára halasztatott, a' midőn ezen Cathedra megnyerése végett valamint Pesten, úgy Bétsben is Concursus fog tartatni.

8 száz forint Conventiös pénzért adtak Váltó czédulában: —

Sept. 14-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 15-dikén 249 $\frac{3}{4}$ — 16-dikén 250 — forintot.